

Nr. 81 Informatiebrief

Zaaknummer: Z-23/074125
Documentnummer: 422109
Datum: 3 december 2024 / verzonden 3 december 2024
Onderwerp: Beheervisie openbare ruimte
Portefeuillehouder: Wethouder Schokker
Bijlage(n): 1. Startnotitie Beheervisie openbare ruimte

Geachte Raad,

Op 5 april 2023 heeft de raad de startnotitie voor het opstellen van een beheervisie voor de openbare ruimte vastgesteld. In 2023 zijn de beheerplannen voor de openbare ruimte vastgesteld waarbij wij na een interne overweging concluderen dat het opstellen van een aparte beheervisie voor Voorschoten geen meerwaarde biedt boven de bestaande beleidskaders en beheerplannen en de ontwikkeling van de Omgevingsvisie en Omgevingsplannen. De huidige beheerplannen voorzien reeds in een adequate integrale aanpak van het beheer en onderhoud van de openbare ruimte, zoals ook in de startnotitie wordt beoogd. De beheerplannen zijn in te zien via de website van de gemeente <https://www.voorschoten.nl/de-beheerplannen-openbare-ruimte>

2. Analyse en Argumentatie

A. Effectiviteit van de bestaande beheerplannen

De huidige beheerplannen in Voorschoten bevatten gedetailleerde richtlijnen voor groen, wegen, water en verlichting. Ze integreren beleidsdoelen, zoals duurzaamheid, veiligheid en klimaatadaptatie. Dit is ook vertaald in het dit jaar vastgestelde Integrale Waterketenprogramma (2024-2028). Hierdoor zijn de doelstellingen die beoogd waren van een beheervisie grotendeels geborgd.

In de huidige bedrijfsvoering van de organisatie is het risicogestuurd beheer (levensverlengend beheer) de gangbare werkwijze. Hierdoor is, onder andere op basis van resultaten uit inspecties, het integrale beheer van de openbare ruimte binnen de beschikbare budgetten efficiënter en effectiever in te plannen.

B. Integrale werkwijze zonder extra visie

In de startnotitie wordt benadrukt dat een beheervisie kan bijdragen aan integraliteit en samenhang. Dit wordt in Voorschoten al bereikt door afstemming tussen verschillende beheerdisciplines binnen bestaande processen. Wij hanteren bijvoorbeeld de methodiek "integraal werken, tenzij", wat voorkomt dat afzonderlijke plannen conflicteren of inefficiënt worden uitgevoerd. Een voorbeeld hiervan is de herinrichting van de wijk Adegeest, waar de wijkgerichte integrale aanpak als leidend principe is gehanteerd.

Een beheervisie kan nuttig zijn om beleidsdoelen te verbinden aan beheeractiviteiten, met name wanneer beleidskaders verouderd zijn. Voor Voorschoten is dit minder relevant, omdat onze beleidskaders actueel zijn en de beheerplannen direct aansluiten bij de huidige beleidsuitgangspunten en qua uitvoering verwerkt in de jaarplannen. Daarnaast worden de beleidskaders, zoals de groenstructuurvisie, Integrale Waterketenprogramma (2024-2028), speelruimteplan, verkeersplan en structuurvisie cultuurhistorie vertaald in de Omgevingsvisie en Omgevingsplannen. Hierdoor is het beheer van de openbare ruimte op strategisch (Omgevingsvisie), tactisch (beheerplannen) en operationeel (jaarplannen) niveau gewaarborgd.

D. Kosten en efficiëntie

Het opstellen van een aparte beheervisie vergt extra financiële en organisatorische middelen. Gezien de huidige budgettaire uitdagingen en het ontbreken van een duidelijke meerwaarde, achten wij dit niet nodig. Wij kiezen ervoor de beschikbare middelen te richten op uitvoering en actualisatie van beheerplannen waar nodig.

3. Alternatief voorstel

In plaats van een aparte beheervisie stellen wij voor om:

- De huidige beheerplannen te blijven actualiseren met nadruk op integraliteit en nieuwe beleidsontwikkelingen.
- De gemeenteraad jaarlijks te informeren over de voortgang en eventuele knelpunten binnen het beheer van de openbare ruimte.
- Specifieke integrale thema's, zoals klimaatadaptatie, duurzaam beheer en participatie, in bestaande beleidsrapportages verder te expliciteren.

4. Vervolgstappen

Wij blijven inzetten op een integrale en doelmatige aanpak van het beheer van de openbare ruimte, zonder de extra tussenlaag van een beheervisie. Deze beheervisie wordt daarom ook niet opgenomen in de lange termijn agenda. Daarbij blijven wij graag met de raad in gesprek over eventuele aanvullende informatiebehoeften.

Met vriendelijke groet,
het college van burgemeester en wethouders,

E.A. van Watingen,
gemeentesecretaris

drs. N. Stemerding,
burgemeester

Deze brief is digitaal vastgesteld. Hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.

Startnotitie

Onderwerp: Startnotitie Beheervisie openbare ruimte
Portefeuillehouder: wethouder Zoetemelk
Datum: dinsdag 28 februari 2023

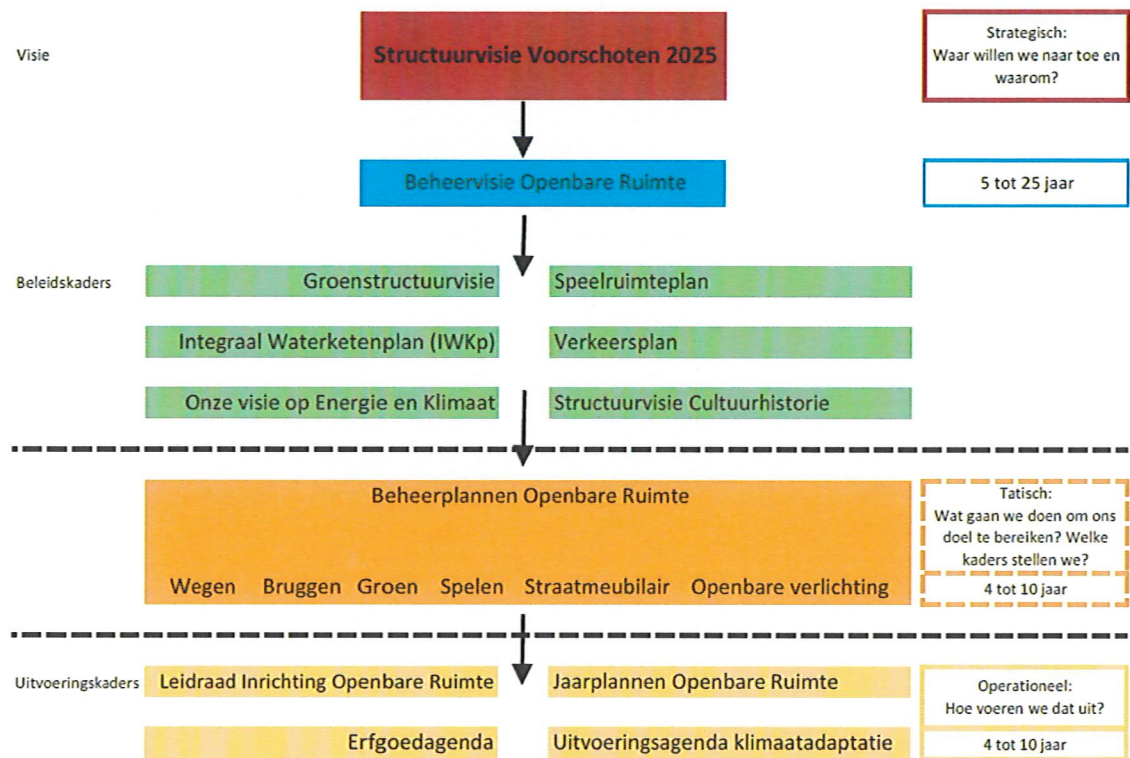
Inleiding en context

Deze startnotitie geeft richting en planning aan de totstandkoming van de Beheervisie Openbare Ruimte gerelateerd aan de ontwikkeling van de Omgevingsvisie en Omgevingsplannen. In 2021 heeft de gemeenteraad aangegeven over te willen laten gaan tot het opstellen van een Beheervisie Openbare Ruimte. Dit met als doel de uitwerking van fysiek beleid naar fysiek beheer te begeleiden en keuzes te maken ten aanzien van de wijze waarop beheer en beheerinstrumenten worden ingezet. In de Beheervisie wordt de koppeling gemaakt tussen het huidige, vaak versnipperde, beleid (strategisch) naar beheer uitgangspunten (tactisch). Daarnaast zijn er wijzigingen in samenstelling van de inwoners of leefgewoontes en nieuwe ontwikkelingen als circulaire economie, mobiliteitstransitie, energietransitie, klimaatadaptatie en biodiversiteit. Deze ontwikkelingen maken het noodzakelijk om te kijken hoe de openbare ruimte in de toekomst wordt ingericht en onderhouden.

Waarom een beheervisie?

De openbare ruimte van Voorschoten ontwikkelt zich de komende jaren verder naar een steeds groenere, duurzame, inclusieve en klimaatbestendige leefomgeving. We willen die ontwikkeling vormgeven terwijl er ook gebouwd en onderhouden moet worden. De Beheervisie legt de verbinding tussen het strategisch en tactisch beleidskader naar in dit geval de beheerplannen. De huidige visie op beheer is in de praktijk ingebed in de bestaande en (nieuwe) beheerplannen 2023-2026. Op strategisch niveau zijn de beleidsontwikkelingen vastgelegd in de Structuurvisie Voorschoten 2025. Een deel van deze documenten krijgt op termijn een plek binnen de Omgevingsvisie en de Omgevingsplannen. Onderstaand overzicht geeft weer welke plek de

Beheervisie heeft ten opzichte van de beleids- en uitvoeringsdocumenten binnen de gemeente Voorschoten.

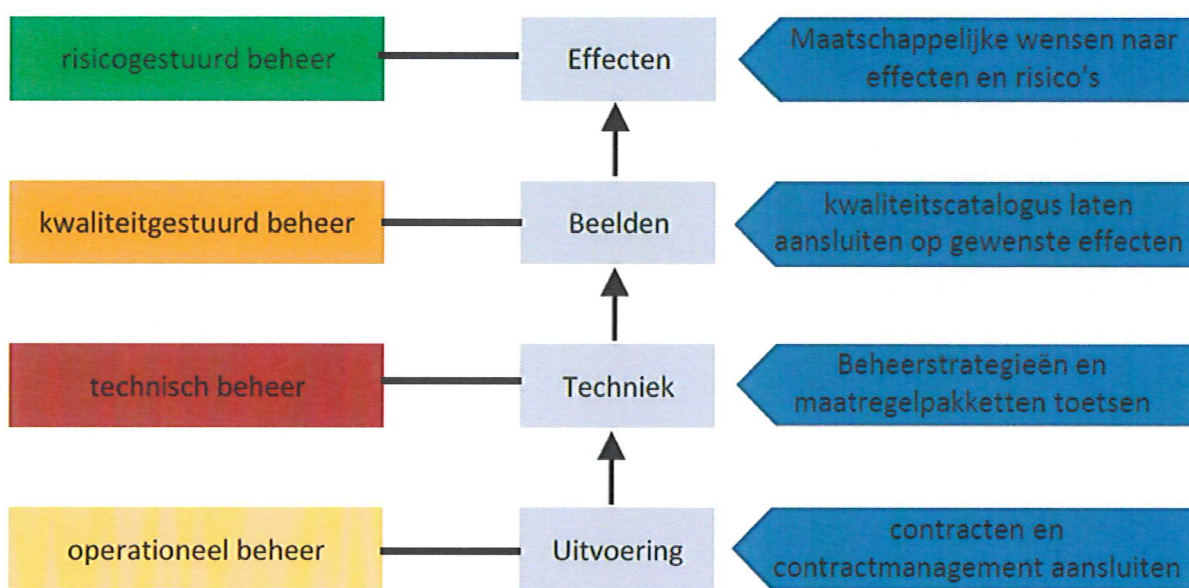

Figuur: Positie Beheervisie binnen alle relevante beleids- en uitvoeringsdocumenten

Van operationeel beheer naar risicogestuurd beheer

De ontwikkeling van de leefomgeving vraagt om aanpassingen van het dagelijkse beheer van de openbare ruimte. Ook de gemeente Voorschoten heeft hierin de afgelopen jaren ontwikkelingen doorgemaakt. In het verleden werd gestuurd op activiteiten en frequenties in het onderhoud. Het gras werd bijvoorbeeld 20x per jaar gemaaid en de beplantingen werden 6x per jaar geschoffeld. Tegenwoordig sturen we op beeldkwaliteit via de (CROW) Centrum voor Regelgeving en Onderzoek in de Grond-, Water- en Wegenbouw en de Verkeerstechniek CROW systematiek. Voor Voorschoten is de gewenste (beeld)kwaliteit C-niveau vastgelegd. Het gras mag bijvoorbeeld niet hoger zijn dan 7 centimeter of oneffenheden van verhardingen mogen niet meer zijn dan 30 millimeter zijn.

In de op te stellen Beheervisie komt de nadruk te liggen op risicogestuurd beheer, ook wel levensverlengend beheer genoemd. Bij risicogestuurd beheer wordt op basis van een weging van risico's beheerkeuzes voorgelegd aan het bestuur. Deze keuzes vinden plaats op basis van resultaten uit inspecties. Deze manier van beheren biedt de kans om opgaven beter te combineren en verder vooruit te plannen. Zo kan voor de toekomst nog beter worden aangegeven welke budgetten nodig zijn voor het beheer en onderhoud van de openbare ruimte.

Figuur: Ontwikkeling van de visie op het beheer binnen de gemeente Voorschoten

De beheervisie bevat naast kentallen en de uitgangspunten voor tactisch beleid (vastgelegd in onder andere de Omgevingsvisie en Omgevingsplannen) ook nieuwe thema's als omgevingsbewust beheer, klimaatadaptatie, circulaire economie etcetera.

Procesvoorstel

Het streven is om in 2024 de Omgevingsvisie op te stellen, waarmee een nieuw strategisch beleidskader voor Voorschoten tot tenminste 2030 tot stand komt. Daarmee ontstaat ook een natuurlijk moment om een zelfstandige Beheervisie tot stand te brengen. Voor de tussenliggende periode voorzien de bestaande en nieuwe beheerplannen tot en met 2026 reeds in voldoende

mate over de flexibiliteit die nodig is om de huidige opgaven in de openbare ruimte op elkaar af te stemmen. De planning voor het opstellen van de Beheervisie is als volgt:

- Q3-2023 startnotitie Omgevingsvisie / Omgevingsplannen
- Q3-2024 uitwerking Beheervisie i.r.t. Omgevingsvisie en Omgevingsplannen
- Q1-2025 Beheervisie gereed

Participatieproces

De participatie van de Beheervisie volgt waar mogelijk vooral uit de participatie van de Omgevingsvisie en Omgevingsplannen. Het is immers met name een vertaalslag van beleid naar beheer en daarmee geen nieuw beleid. Wel worden relevante gesprekspartners betrokken bij het vormgeven van deze vertaalslag. Uiteindelijk stelt het college de Beheervisie - als strategisch/tactisch kader – vast. De gemeenteraad wordt door middel van de P&C-cyclus geïnformeerd over de planning, voortgang en resultaat.